

Referat fra Systemleverandørmøte 15. oktober 2020

Nettmøte kl. 10.00 - 14.00

Arrangør: Axiell Norge AS

Referent: Nasjonalbiblioteket

Til stede

Bibliotekservice: Thomas Johnsen

Bibliotek-Systemer: Tore Morkemo, Ola Thori Kogstad, Roger Niva

Nasjonalbiblioteket (NB): Kjersti Rustad, Hilde Høgås, Helen Sakrihei

Unit: Erling Fossan, Audun Skorstad

Axiell: Kjetil Hillestad

Reindex: Runar Eggen

Meldt forfall: Librotech

Saker

1. Statusrunden

Bibliotek-Systemer

Våren 2020 samarbeidet Bibliotek-Systemer med NB om lansering av digitalt Nasjonalt lånekort, utviklingen ble framskyndet pga. korona. Overgangen til MARC 21 er ikke gjennomført ennå, men det er realistisk med en overgang ved juletider. Deretter går de løs på Integrasjon mot Felles autoritetsregister for personer og korporasjoner tidlig i 2021. De har styrket utviklingskapasiteten under pandemien og gjennomført en omorganisering: Roger Niva er nå faglig leder for systemavdelingen.

Det har vært mye arbeid med overgang til BiblioFil på web, arbeidet er nesten fullført.

Axiell

Axiell har hovedsakelig arbeidet med MARC 21-konvertering, én og én kunde. Hver kunde fører gjerne med seg nye problemer. Arbeidet får full fart nå i høst. Ellers arbeides det med overgang fra Mikromarc til Quira for noen kunder.

Roger ønsker å få beskjed når data fra de første bibliotekene eksponeres i MARC 21 i OAI-repository-et for å kunne sjekke at importen til Biblioteksøk fungerer som den skal. Kjetil sørger for at Roger blir informert.

Bibliotekservice

Bibliotekservice jobber med generelt vedlikehold og forbedring av eksisterende tjenester.

Unit

1. Mye arbeid med omlegging av **autentisering** inn mot våre tjenester. Ikke bare Feide-pålogging lenger. Det blir forskjellige løsninger, som Azure, ADFS og e-post. BIBSYS-Feide, som bibliotekene bruker for å logge inn i Oria med, kan bli nedlagt, men det er ikke avklart hvilken løsning det blir i stedet ennå.

§ NB kommenterer her at det er viktig at bibliotekene kan logge inn i Oria med lib-nummer og passord fra BaseBibliotek selv om det blir en annen autentiseringsløsning enn BIBSYS-Feide, altså likt med innlogging til BaseBibliotek og Biblioteksøk.

Unit svarer: Vi vil tilstrebe det, når BIBSYS-Feide blir nedlagt, og vi vil konsultere NB og andre i prosessen med ny autentiseringsløsning.

2. Mye arbeid med **ROS-analyser** og sikring av data og API-nøkler
3. Om **masterdatakilder**: Pågående prosjekt i Unit som skal etablere masterdatakilder (les: autoritetsregister) for person og prosjekt. Det skal lages en ny teknisk infrastruktur (basert på påbegynt arbeid fra Bibliotektjenester). Prosjektet vil vurdere om man kan basere seg på det eksisterende registeret for Person som brukes av BIBSYS-konsortiet. Noen nødvendige klaringer må gjøres før dette kan landes. I alle tilfeller er det tenkt realisert på den nye tekniske plattformen.
4. Unit hadde en Zoom videopresentasjon for konsortiet i juni der alle bibliotekansatte kunne koble seg på, med info om Alma/Oria. Tilbakemelding viser at bibliotekene er mye **opptatt av fjernlån**.

§ Google-regnearket med 'Status implementering' av NNCIPP 1.1 viser at det mangler en del implementering, f eks støtte for kommentarutveksling. Se NBs side 'Norsk NCIP-profil' for lenke til statusdokument nederst her: <https://bibliotekutvikling.no/norsk-ncip-profil/>

5. Oria Fjernlån har tatt i bruk **SRU Holdings** for filtrering av bøker som ikke skal kunne bestilles for fjernlån.

§ NB spør her om hvor langt vi er kommet med tagging av «Ikke fjernlån» i konsortiet, altså om når SRU Holdings vil få oppdaterte data fra Alma slik at man får nytte av SRU Holdings.

Unit svarer: Vi lager dokumentasjon og kjører webinar i november for bibliotekene slik at de i størst mulig grad kan gjøre dette selv. Målet er å få gjort mest mulig i løpet av 2020.

6. Unit Bibliotek tjenester og Unit LÅT (som forhandler fellesavtaler på vegne av bibliotekene) har i samarbeid definert en standardisert liste over **tilgangsbetingelser** som er relevante for e-ressursavtaler med forlag. Kan kanskje fungere som en nasjonal standard? Et eksempel på en tilgangsbetingelse er 'Interlibrary loan electronic' – om det er lov å sende en artikkel elektronisk. Se termsett dokumentert: https://dok.unit.no/alma/akkvisisjon/trinn-for-trinn_veiledninger/lisensavtaler_evarda_alma_termsett
7. Ferdig med etterslep på høsting til Alma/Oria av **NB digitaliseringer**, og har i samarbeid med NB fått på plass løsning for **dynamisk** oppdatert info i Oria som viser om NB-digitalisering er åpen eller begrenset. Det dreier seg altså om at vi nå får info om tilgangsrettighet i sanntid fra NB-basen.
8. Om tildeling a **ISNI**. Alle norske autoriteter er sendt til ISNI for å bli tilordnet en ISNI/lagret i ISNI-basen. Relativt snart vil autoritetene i felles autoritetsregister bli oppdatert med ISNI som resultat av denne jobben. Blir en runde 2 med tilvekst for å få på plass autoriteter som ikke ble godkjent i første runde. Så til slutt blir det å sette i drift en løsning for automatisk løpende registrering, tilordning og lagring av ISNI.

Reindex

Reindex har utviklet en ny versjon av biblioteksystemet for bruk på mobiltelefon basert på Bootsrap 4. De har fått alle bibliotekene på Færøyene og Nasjonalbiblioteket som kunde, og har derfor utviklet nasjonalbibliotek tjenester, blant annet for nasjonalbibliografi og pliktavlevering. DBC er også kommet med som kunde og et antall forvaltningsbibliotek knyttet til Det kgl. bibliotek. De har ikke gjort noe mer med fjernlånsfunksjonalitet i Norge.

Nasjonalbiblioteket

NB arbeider videre med spesifisering av innhold og funksjonalitet i metadatabrønnen etter innspillene vi fikk i vår. Ennå ikke noe fastlagt tidspunkt for lansering. Deretter vil de se mer presist på valg av system.

Etablering av produksjonsløyper for mottak av digital pliktavlevering er en viktig sak. Så langt er løyper for mottak av aviser, tidsskrift og innspilt musikk helt eller delvis på plass. De arbeider nå med mottak for monografier.

Arbeidet med kulturarv-digitaliseringen tar stor plass og mye tid. Oppdraget fra regjeringen går ut på å tilby digitalisering og eventuell lagring av audiovisuelle samlinger i arkiv og museum. NB har blant mye annet også gjort en mindre omorganisering for å samle alt arbeid med digitalisering i én avdeling. I løpet av året er det tilført 70 nye stillinger for å klare oppdraget. NB bygger også nye hus i fjellet, store lager som både skal huse NBs materiale og dekke arkivverkets behov.

NB har sendt ut en informasjonskampanje til bibliotekene om [Biblioteksøk](#), med blant annet en plakat som bibliotekene kan skrive ut. De forbereder også informasjon om Nasjonalt lånekort.

NB har lansert én samlet tjeneste for [Nasjonalbibliografien](#). Tjenesten er laget i Oria. Alle data fra de gamle basene Norbok og Nordisko er også flyttet over til Alma.

NB har snart klar en samlet thesaurus over sjanger- og formtermer som brukes i NB, Biblioteksentralen og Bokbasen: *Norsk thesaurus for sjanger og form*. Innholdet er nå klart, og vi planlegger lansering før jul i Skosmos, en visningstjeneste for vokabularer i SKOS-format. Alle termene blir identifisert med en unik URI, NB har definert en URI-syntaks som skal brukes til å identifisere data som NB publiserer som lenkede data. [Skosmos](#) har et REST-style API.

NB lanserte ny versjon av Base Bibliotek i februar. Ny versjon støtter ISO 15511 og har tildelt internasjonalt ISIL-nr til alle bibliotek i basen. Samtidig er libnr beholdt.

NB har startet arbeidet med å se løsninger for klasesettsamling. Dette tilbudet vil være på plass i løpet av nåværende strategiperiode (2020 - 2024).

2. Forespørselen fra Deichman

Deichman ønsker å stille som vår egen systemleverandør i systemleverandørmøtene, og har sendt søknad om opptak i gruppen:

Vi har skilt veier med Koha-community og er derfor ikke representert i systemleverandørmøtene. Etter det vi har hørt har man regnet libro-tech som en representant for oss i møtene, de er ikke en representant for oss og selger et annet produkt enn det vi bruker. Vi forstår at vi er i en spesiell situasjon siden vi utvikler vårt eget biblioteksystem, men vi tror både vi og dere vil få noe ut av at vi får tilgang til å delta i systemleverandørmøtene. Håper derfor vi kan få innpass til å stille med en representant i deres neste systemleverandørmøte i oktober 2020.

Møtet behandlet forespørselen. Ingen hadde innvendinger mot å ta med Deichman. Det er både fornuftig og praktisk at Deichman er med for å sikre gode fellesløsninger for bibliotekene. Sekretariatet (Axiell) sender brev til Deichman og inviterer dem med på neste møte.

3. E-postlister for Nasjonalt lånekort

Sak fra Bibliotek-Systemer:

Vi har en e-postalias i dag som brukes dersom det er driftsinformasjon om serveren som skal ut, f.eks. om planlagte driftsstans. Denne inneholder i dag disse:

drift@lanekortet.no: support@bibliotekservice.no, support@axiell.no, bibdrift@bibsyst.no, flnrdrift@bibsyst.no

Her mangler det adresse for Deichman og Libriotech.

Vi, som drifter serveren, ønsker oss også en liste til som er litt mere tiltenkt utviklere. En sann liste kan være nyttig til spørsmål omkring hvordan integrere mot løsningen. Vi ser også f.eks. av og til innslag i logger på serveren hvor vi kan ha behov for å diskutere med utviklere om noe er galt eller bør fungere på andre måter. Rent konkret så har vi nå en ganske sterk pågang av kall mot serveren, døgnet rundt, som ønsker å endre lånere som ikke finnes i databasen. Dette er jo forespørsler som burde vært unngått da de alltid returnerer med samme feilmelding.

Alle oppfordres til å sende en e-postadresser til Tore, én for drift og én for teknisk personell.

4. Orientering om metadataleverandør til Nasjonalbiblioteket

NB har inngått avtale med Biblioteksentralen om levering av metadata til bibliotekene. Dagens avtale med Bokbasen løper til og med 11. november 2020. Bokbasen vil levere data til samme dato.

Kravene til leveransen fra Biblioteksentralen er de samme som gjelder i dagens avtale med Bokbasen, det er samme dataelement som skal leveres, og data skal gjøres tilgjengelig i MARC 21 via OAI-PMH og SRU. Det er ikke stilt krav om leveranse i NORMARC.

Avtalen med Biblioteksentralen løper fra 1. november 2020. Biblioteksentralen setter opp en test-site fra samme dato i Catmandu, forhåpentligvis klar til testing i løpet av oktober. Her vil det være mulig å hente katalogposter via SRU og OAI/PMH. Hilde informerer systemleverandører og bibliotek når det er klart til testing, og formidler nødvendig teknisk informasjon fra Biblioteksentralen.

Biblioteksentralen vil også levere de samme data gjennom sin abonnementstjeneste.

I en overgangsperiode kan bibliotek som i dag bruker data fra Bokbasen, oppleve å få forhåndsposter fra Bokbasen og fullstendige poster fra Biblioteksentralen. Det kan ev. unngås med importfilter på ISBN, alternativt vil det bli oppdaget av de som mottar og katalogiserer materiale. Ubrukte poster kan også fjernes i etterkant.

Etter spørsmål fra Erling, undersøker Hilde om Bokbasen stopper leveransen når avtalen avsluttes eller om de fortsetter leveransen.

Avtalen har minimum ett år og maksimum fire års avtaletid.

Kravet til leveransen er bare data i MARC 21. Axiell har ikke fått beskjed fra Biblioteksentralen eller Bokbasen om at de avslutter NORMARC-leveransen, og forutsetter at den fortsetter.

På spørsmål fra Runar forklarer Hilde at NB ikke så langt har satt i gang tiltak for å harmonisere bruken av emneord i praksis, men at det er en kjent problemstilling.

Bibliotek-Systemer ønsker å sikre en sømløs overgang til ny metadataleverandør, og etterspør nødvendig teknisk informasjon for å få tilgang til data fra Biblioteksentralen. Hilde sørger for tilgang til slik informasjon.

5. Fjernlån (Sak fra Unit)

a) Sende kommentarer via NCIP

En del bibliotek har etterlyst mulighet for legge inn kommentar ved bestilling av fjernlån. Dette er ennå ikke implementert av alle systemleverandørene. Oversikten over hvem som støtter hva ligger på https://docs.google.com/spreadsheets/d/1Gtj_8S6uaVoevChkS24nMv5aITPJ6eADR/PmDVk2_4ZA/edit#gid=0

Utfordring her er kommentarer på bestillinger til Depotbiblioteket. Disse blir ikke fanget opp, fordi ordrene går direkte fra biblioteksystem til automatlager.

b) Tilbakelevering direkte til eierbibliotek

Det viser seg at sluttbruker ikke alltid kan levere bok direkte til eierbibliotek. 'ItemReceived'-melding fra eierbibliotek blir ikke håndtert likt i alle systemer som har lånt inn bok, og mottar slik melding. Eksempel: Et lån til sluttbruker på Deichman blir ikke slettet når boka leveres direkte til eierbibliotek, selv om dette biblioteket melder 'ItemReceived' til Deichman. Så langt kjenner vi kun til at dette er et problem med/for Deichman, og deres lånerer.

c) SRU Holdings

Oria Fjernlån har tatt denne i bruk, og vil med den filtrere bort bibliotek som ikke har dokumenter 'requestable'. Foreløpig ikke tatt i bruk av så mange bibliotek, men Unit har planer for å informere bibliotek om hvordan merkingen skal gjøres i løpet av høsten. Nord og UBO har kommet godt i gang. Neste skritt er at Biblioteksøk tester, og tar protokollen i bruk. Er allerede aktiv i testmiljøet til Biblioteksøk. Når Biblioteksøk har testet ut og tatt protokollen i bruk, vil Unit anbefale den for de andre biblioteksystemene som gjør søk mot Alma / Oria for fjernlånsbestilling.

d) Høsting av data fra Alma

Løsningen for høsting av data fra Alma er forbedret. Utfordringer med tidligere innhøstinger ført til at beholdningsinformasjonen i Biblioteksøk er litt ute av sync. Ny innhøsting kommer til å ta litt tid, da det må kjøres i testmiljøet først. Sak være utført innen 31.12.

6. Eventuelt

Videreutvikling av Nasjonalt lånekort

Etter lanseringen av digitalt Nasjonalt lånekort, har kommet relativt mange spørsmål om bruken av tjenesten og sammenhengen med bibliotekenes tjenester. NB gjennomgår nå all informasjon om Nasjonalt lånekort, og vil om kort tid oppdatere informasjonen på bibliotekutvikling.no og sende ut informasjon direkte til bibliotekene. I dette inngår også en "Ofte stilte spørsmål" knyttet til nb.bib.no. Systemleverandørene ble invitert til å korrigere/kommentere informasjonen som foreligger, etter møtet.

NB har gått gjennom brukerhistoriene for videreutvikling av Nasjonalt lånekort. Brukerhistoriene ble laget av en gruppe sammensatt med representanter fra bibliotek og systemleverandører våren 2017. Våren 2020 ble tjenesten digitalt lånekort lansert hos NB (nb.bib.no).

NB har nå dokumentert status, tatt noen foreløpige beslutninger og ut fra det beskrevet videre arbeid. Beslutningene og planen for videre arbeid er satt opp med forutsetning om at det skal finnes en sentral tjeneste for oppretting av Nasjonalt lånekort (nb.bib.no) og endring av opplysninger. Alle avtaler med bibliotek, for eksempel tilgang til meråpent bibliotek, lån av materiale fra bibliotekene samlinger, bruk av e-bøker osv., gjøres med det enkelte bibliotek. Data om slike avtaler lagres ikke i Nasjonalt lånerregister, men i lokalt system.

NB ba om kommentarer og innspill fra systemleverandørene til utsendt oversikt over brukerhistorier. Brukerhistoriene skal også legges fram for [Strategisk råd](#) før en endelig beslutning om videreutvikling tas.

Ola kommenterte at mye har skjedd etter 2017, bl.a. er GDPR blitt viktig. Ola støtter prinsippet om at et Nasjonalt lånerregister bare skal være et adresseregister, og at lokale forhold knyttes til enkeltbibliotek. Ola ser ikke umiddelbart mangler i det som angår det funksjonelle, i listen med brukerhistorier, men det er viktig å få innspill fra bibliotekene. Det mangler beskrivelse av del tekniske krav, bl.a. det som angår sikkerhet.

Neste møte

Neste møte planlegges som et nettmøte: **onsdag 24. mars kl. 10.00-12.00** med Axiell som arrangør.